

9 клас

Основи правознавства

Урок 5

Практичне заняття «Звернення громадян»

Після цього уроку ти зможеш:

- називати види звернень громадян;
- пояснювати та застосовувати поняття: “пропозиція”, “заява”, “клопотання”, “скарга”, “електронна петиція”;
- наводити приклади звернень громадян;
- розв’язувати правові ситуації стосовно розгляду звернень громадян.

Звернення громадян є важливим інструментом захисту ваших прав. У випадку коли ваші права порушені, не визнаються або у вас просто немає необхідних даних про те, що відбувається — звернення до відповідного органу допоможе отримати таку інформацію або оскаржити відповідне рішення.

1. Що таке звернення громадян

З Конституції України

Стаття 40: «усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов’язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк».

Громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об’єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов’язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення.

Особи, які не є громадянами України і законно перебувають на її території, мають таке ж право на подання звернення, як і громадяни України.

2. Якими можуть бути звернення громадян?

Під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги.

Пропозиція (зауваження) — звернення громадян, де висловлюється порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, врегулювання та вдосконалення питань у різних сферах діяльності держави і суспільства.

Заява — звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів, повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності.

Клопотання — письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо.

Скарга — звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

Найбільш використовуваними є **Заява** та **Скарга**.

Які звернення можна подати?

Усні — подані під час особистого прийому або телефонного дзвінка, через контактні центри, «гарячі лінії» тощо;

Письмові — звернення надсилаються поштою або передаються громадянином особисто чи через представника. Письмове звернення також можна надіслати з використанням мережі Інтернет (електронне звернення). **Застосування електронного цифрового підпису при надсиланні електронного звернення не вимагається.** При цьому заповнюється форма звернення на сайті або звернення сканується та направляється як фото або pdf документ;

Індивідуальні чи колективні.

3. Якими є вимоги до звернень громадян

Попрацюємо з текстом Закону України “Про звернення громадян” (стаття 5) Визнач й запиши у зошит у формі короткої пам’ятки основні вимоги щодо оформлення письмового звернення громадян.

Стаття 20. Термін розгляду звернень громадян

Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їх отримання. Якщо в місячний термін вирішити порушені у зверненні питання неможливо, керівник відповідного органу, підприємства, установи, організації або його заступник встановлюють необхідний термін для його розгляду, про що повідомляється особі, яка подала звернення. При цьому загальний термін вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів.

На обґрунтовану письмову вимогу громадянина термін розгляду може бути скорочено. Звернення громадян, які мають встановлені законодавством пільги, розглядаються у першочерговому порядку.

Не підлягають розгляду:

- письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором (авторами), а також таке, з якого неможливо встановити авторство, визнається анонімним;
- повторні звернення одним і тим же органом від одного і того ж громадянина з одного і того ж питання, якщо перше вирішено по суті;
- звернення, якщо минуло більш ніж рік з моменту його прийняття, або місяць з моменту ознайомлення з ним громадянином, за скаргою на рішення, що оскаржувалось;
- звернення осіб, визнаних судом недієздатними.

Завдання

Визначити в кожній із ситуацій вид звернення громадян.

Ситуація 1.

Громадянин Тендітний подав звернення до Власівського селищного голови, у якому висловився за відновлення проведення фестивалю “Дніпровські зорі”.

Ситуація 2.

Громадянка Турботлива звернулась до селищної ради із проханням посприяти їй в отриманні земельної ділянки для забудови .

Ситуація 3.

Житель міста Полтави Лірник написав листа до керівника комунального підприємства, яке займалось вивозом сміття, у якому довів до його відома, що сміття не регулярно вивозять.

Ситуація 4.

У прокуратуру міста надійшла заява від жителів одного мікрорайону про те, що на літньому майданчику кафе до 2 годин ночі, постійно звучить голосна музика.

Використані джерела

1. Закон України “Про звернення громадян “
2. Закон України Про внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо електронного звернення та електронної петиції
3. Конституція України
4. Ремех Т.О. “Основи правознавства”: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів/